

This Question Paper contains 16 printed pages.
(Part - A & Part - B)

Sl.No.

129(E)
(MARCH, 2019)
SCIENCE STREAM
(CLASS - XII)

પ્રશ્ન પેપરનો સેટ નંબર જોની
સામેનું વર્તુળ OMR શીટમાં
ઘટ્ટ કરવાનું રહે છે.
Set No. of Question Paper,
circle against which is to be
darken in OMR sheet.

09

Part - A : Time : 1 Hour / Marks : 50
Part - B : Time : 2 Hours / Marks : 50

(Part - A)

Time : 1 Hour]

[Maximum Marks : 50

Instructions :

- 1) There are 50 objective type (M.C.Q.) questions in Part - A and all questions are compulsory.
- 2) The questions are serially numbered from 1 to 50 and each carries 1 mark.
- 3) The OMR sheet is given for answering the questions. The answer of each question is represented by (A) O, (B) O, (C) O and (D) O. Darken the circle (●) of the correct answer with ball - pen.
- 4) Read questions are carefully, select proper alternative and answer in the O.M.R. sheet.
- 5) Set No. of Question paper printed on the upper - most right side of the Question paper is to be written in the column provided in the OMR sheet.

1) भवपोतसमं किम्?

(A) पादयुगम्

(B) मुखम्

(C) नेत्रम्

(D) हस्तयुगलम्

2) यदि त्वं शूली असि तर्हि मृगय।

(A) वनम्

(B) भिषजम्

(C) विषाणम्

(D) नीलकण्ठम्

- 3) What is the best happiness of life?
- (A) Food (B) Exercises
(C) Health (D) Wealth
- 4) What is the meaning of 'वितपी'?
- (A) Tree (B) Forest
(C) Creeper (D) Flower
- 5) Where had Rama gone leaving Janasthana?
- (A) Chitrakut (B) Ayodhya
(C) Kishkindha (D) Lanka
- 6) What is the meaning of 'दाम्यत'?
- (A) To do Charity (B) To do Jealous
(C) To do Suppress (D) To do Conserve
- 7) निवासान् के रचयन्ति?
- (A) कृषकाः (B) निर्मातारः
(C) भिषजः (D) वैज्ञानिकाः
- 8) महापङ्के निमग्नः कः पलायितुम् अक्षमः?
- (A) पथिकः (B) व्याघ्रः
(C) काकः (D) कूर्मः

- 9) वैदिकस्य विवाहविधेः आत्मा कः ?
- (A) प्रदक्षिणा (B) सप्तपदी
(C) समानं सहभागित्वम् (D) सर्वप्राणिनां मित्रता
- 10) पुत्तलिकानां मूल्यं कीदृशम् आसीत् ?
- (A) न्यूनम् (B) समानम्
(C) भिन्नं भिन्नम् (D) अनिश्चितम्
- 11) कुम्भीलकः लोष्ठकैः कं ताडयति ?
- (A) विदूषकम् (B) चेटम्
(C) नायकम् (D) पारावतम्
- 12) On which day Maharshi Dayanand died?
- (A) Navratri (B) Dipavali
(C) Vijayadashami (D) Shivratri
- 13) From which book has the lesson 'आश्रमवर्णनम्' been taken?
- (A) कादम्बरी (B) हर्षचरितम्
(C) मृच्छकटिकम् (D) रघुवंशम्
- 14) Which Nyaya says that who he joins his business and does not become victim of any disaster?
- (A) जलमन्थनन्यायः (B) उषरवृष्टिन्यायः
(C) नदीसमुद्रन्यायः (D) अव्यापार-व्यापारन्यायः

15) 'कः स्वर्धूनि विवेकस्ते पापिनो नयसे दिवम् ।' - Which figure of speech does the sentence suggest?

- (A) विरोधः
- (B) श्लेषः
- (C) अर्थान्तरन्यासः
- (D) व्याजस्तुतिः

16) शब्देषु सत्सु अपि किं निःशब्दम्?

- (A) कविः
- (B) मनुष्यः
- (C) वाचकः
- (D) पुस्तकम्

17) मुद्रा नाम

- (A) भाररहिता
- (B) वर्धताम्
- (C) भारसहिता
- (D) धनं प्रोक्तम्

18) तनूनाम् धेहि ।

- (A) अरिष्टिम्
- (B) चित्तिम्
- (C) स्वाद्यानम्
- (D) सुभगत्वम्

19) What is best in wealth?

- (A) Scripture
- (B) Knowledge
- (C) Weapon
- (D) Gold

20) देवराजप्रणुता का ?

- (A) उमा
- (B) शारदा
- (C) पार्वती
- (D) माता

21) उपकुर्वन्ति जीवेभ्यः

- (A) भगवान्
- (B) तन्तुवायाः
- (C) कृषकाः
- (D) साधवः

22) यति शीर्षाणि तति

- (A) वेदनाः
- (B) नागाः
- (C) सुखानि
- (D) शीर्षाणि

- 23) 'त भ ज ज गा गा' – constitution belongs to which metre?
- (A) वंशस्थः
(B) वसन्ततिलका
(C) शिखरिणी
(D) आर्या
- 24) Among the following which is the vedang?
- (A) कल्पः
(B) ऋग्वेदः
(C) उपनिषद्
(D) मनुस्मृतिः
- 25) In which epic the essence of sorrow is the inspiration of writing it?
- (A) रामायण
(B) महाभारत
(C) श्रीमद्भगवद्गीता
(D) भागवत पुराण
- 26) In the epic of 'Shishupalvadham' which mountain is beautifully described?
- (A) शत्रुंजय
(B) हिमालय
(C) गिरनार
(D) रामगिरि

27) कीदृशी स्वच्छता?

- (A) परकीया
- (B) स्वाभाविकी
- (C) मध्यमा
- (D) अस्वाभाविकी

28) दत्त इत्युपदेशः कस्मै प्रदत्तः ?

- (A) दानवाय
- (B) मनुष्याय
- (C) सर्वजनाय
- (D) देवाय

29) रावणेन किम् उपाश्रित्य सीता हता ?

- (A) मायाम्
- (B) बलम्
- (C) शापम्
- (D) मोहम्

30) कुतः विनीतानां लज्जा वा कृतचेतसाम् ?

- (A) शोकः
- (B) मोहः
- (C) बोधः
- (D) क्रोधः

31) पुत्तलिकानां परीक्षार्थं किं करणं प्रयुक्तम् ?

- (A) अग्निः
- (B) सूत्रम्
- (C) दण्डः
- (D) शलाका

32) Which is the name of Hero and Heroine in drama 'मृच्छकटिकम्' ?

- (A) चारुदत्त-उर्वशी
- (B) शर्विलक-मदनिका
- (C) चारुदत्त-वसंतसेना
- (D) पुरुरवा-वसंतसेना

33) Which king appointed great poet 'Bann' in his court?

- (A) श्रीहर्ष
- (B) हर्षवर्धन
- (C) भोज
- (D) विक्रमादित्य

34) Who wrote the book 'Panchsiddhantika'?

- (A) वराहमिहिर
- (B) पृथुयशस्
- (C) वाग्भट्ट
- (D) माधवकर

35) Who wrote - 'अष्टाङ्गाहृदयम्' ?

- (A) भावप्रकाश
- (B) वाग्भट्ट
- (C) पाणिनि
- (D) धन्वन्तरि

36) 'यक्ष-युधिष्ठिर संवाद' is taken from which 'Parv - पर्व' of Mahabharat?

- (A) वनपर्व
- (B) भीष्मपर्व
- (C) शल्यपर्व
- (D) शान्तिपर्व

37) What is the meaning of 'चन्द्रचूडः' ?

- (A) Sun
- (B) Moon
- (C) Shiva
- (D) Vishnu

38) What is the head of the eldest Brahma called?

- (A) उदरम्
- (B) अन्तरीक्षम्
- (C) दिवम्
- (D) सूर्यः

39) तृतीयायाः पुत्तलिकायाः मूल्यं आसीत् ?

- (A) सहस्ररुप्यकम्
- (B) शतरुप्यकम्
- (C) लक्षरुप्यकम्
- (D) रुप्यकमात्रम्

40) नृत्यपक्षपातः केषाम् आसीत् ?

- (A) कृकवाकूनाम्
- (B) शिखण्डिनाम्
- (C) कोकिलानाम्
- (D) भुजङ्गानाम्

41) Vertical line - (l) indicate which 'स्वर' ?

- (A) अनुदात्त
- (B) उदात्त
- (C) स्वरित
- (D) पूर्णविराम

42) Among the following which is the sanskrit synonym of the word 'चन्द्रः' ?

- (A) चन्द्रचूडः
- (B) दिनकरः
- (C) निशाकरः
- (D) अम्भोधरः

43) का परितुष्टा यास्यति?

- (A) चेटी
- (B) अल्पमूल्या
- (C) वसन्तसेना
- (D) रत्नावली

44) 'नमो नमः' – इत्यस्य अनन्तरं गुरुः किं वदति?

- (A) सुखिनः भवतु
- (B) कल्याणं भवतु
- (C) वर्धताम्
- (D) नमो नमः

45) Which figure of speech is used in 'Pranamanjali'?

- (A) उत्प्रेक्षा
- (B) रूपक
- (C) उपमा
- (D) व्यतिरेक

46) 'द द द इति' lesson is taken from which 'उपनिषद्'?

- (A) छांदोग्य
- (B) तैत्तरेय
- (C) बृहदारण्यक
- (D) ईशावास्य

47) Give the opposite word of 'कृपणः'

- (A) शत्रुः
- (B) द्वेषः
- (C) उदारः
- (D) क्षरम्

48) मानवस्य मनः कीदृशं वर्तते?

- (A) हृत्प्रतिष्ठम्
- (B) श्रेष्ठम्
- (C) शुभम्
- (D) अशुभम्

49) लक्ष्मीपतेः लक्ष्म किम्?

- (A) क्षमा
- (B) शमः
- (C) कार्मुकः
- (D) जटा

50) किंस्वित् प्रवसने मित्रम्?

- (A) भार्या
- (B) भिषक्
- (C) सार्थः
- (D) दानम्

129(E)

(MARCH, 2019)
SCIENCE STREAM
(CLASS - XII)

(Part - B)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 50

Instructions :

- 1) Write in a clear hand writing.
- 2) There are four sections in Part - B of the question paper and total 1 to 21 questions are there.
- 3) All the questions are compulsory. Internal options are given.
- 4) The numbers at right side represent the marks of the question.
- 5) Start new section on new page.
- 6) Maintain sequence.

SECTION - A

* अधोलिखितस्य गद्य खण्डस्य अनुवादं कुरुत। [4]

1) यजमानः - अनुक्रमेण प्रचलने किं प्रयोजनम् ।

पुरोहितः - एवं हि मन्यते यत् गृहस्थाश्रमस्य नानाविधानि कार्याणि सुशीलायाः सौजन्यशालिन्याः धर्मपत्न्याः मार्गदर्शने सम्पन्नानि भवन्ति । अतः एतादृशे क्रमे तेषु तेषु कार्येषु कन्यायाः नेतृत्वं स्यात्, वरश्च तस्याः अनुकरणं कुर्यात् - इत्येवं कर्तव्यमेकं सूचितं भवति । जीवनस्य परार्धे पुरुषस्य मार्गदर्शनमपेक्षितं भवति ।

अथवा

नृपः उपस्थितेभ्यः राजसभासदस्येभ्यः पुत्तलिकानां मूल्यं तत्र च कारणं विज्ञापयितुं निवेदितवान् । नृपस्य निवेदनमनुसरन्तः बहवो विचक्षणाः समागत्य पुत्तलिकानां मूल्यभेदं तत्र च कारणं ज्ञातुं प्रयत्नं कृतवन्तः परं कोऽपि तत्र सफलो नाभवत् । ततोऽसौ नृपः तत्कार्यं मन्त्रिणे समर्पितवान् ।

* अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृत-भाषायां लिखत । [4]

2) महर्षिः दयानन्दस्य जन्म सौराष्ट्रदेशे टङ्कारानामके ग्रामे अभवत् । तस्य पिता करसन त्रिवेदी माता च अमृतबेन आसीत् । पिता बाल्यकाले तस्य मूलशङ्कर इति नामकरणम् अकरोत् । यौवनं प्राप्तस्य मूलशङ्करस्य विवाहार्थं तस्य पिता मतिम् अकरोत् । किन्तु पितुः इच्छा तस्मै नारोचत । सः शाश्वतस्य शिवस्य प्राप्त्यर्थं पितरं गृहं चात्यजत् ।

प्रश्नो :

- क) महर्षिदयानन्दस्य जन्म कुत्र अभवत्?
 ख) महर्षिदयानन्दस्य पूर्वनाम किम् आसीत्?
 ग) महर्षिदयानन्दस्य पितुः मातुः च नाम किम् आसीत्?
 घ) महर्षिदयानन्दः किमर्थं गृहम् अत्यजत्?

* अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि मातृभाषायां लिखत। [4]

3) Why has paper currency become inevitable?

4) Why had Kaikeyi asked for Rama's exile in a forest?

SECTION - B

* अधोलिखितानां पद्यानां मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत। [4]

5) मोधमत्रं विन्दते अप्रचेताः सत्यं ब्रवीमि वध इत् स तस्य ।
 नार्यमणं पुष्यति नो सखायं केवलाघो भवति केवलादी ॥

अथवा

एकभुक्तं सदारोग्यं द्विभुक्तं बलवर्धनम् ।
 त्रिभुक्तं च सदारोगं चतुर्भुक्तं तु मारकम् ॥
 हिताहारा मिताहारा अल्पाहाराश्च ये जनाः ।
 न तान् वैद्याश्चिकित्सन्ति आत्मनस्ते चिकित्सकाः ॥

* अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि मातृभाषायाम् लिखत। [4]

6) In which guru does the poet see the quality of leaving at a proper time?

7) Who bears only the name?

* श्लोकस्य पूर्तिः विधेया। [2]

8) यथान्नं मधुसंयुक्तं।
 भेषजं महत् ॥

* अर्थविस्तारं कुरुत ।

[2]

- 9) आविष्कारं नवं कृत्वा दुःखं परिहरन्ति ये ।
प्रेयो वैज्ञानिकाः सन्ति तस्मात् रुपं त एव मे ॥

SECTION - C

* समीक्षात्मिकां टिप्पणीं लिखत ।

[6]

- 10) Moral of the lesson - पुत्तलिका परीक्षा ।

अथवा/OR

Sign making replica impossible.

- 11) A guru as a means of acquiring the Knowledge.

* ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत ।

[6]

- 12) कथं मारात्मके त्वयि विश्वासः ।

- 13) जटाधरः सञ्जुहुधीह पावकम् ।

अथवा

किं वैद्येन प्रयोजनम्

* विवरणात्मिकां टिप्पणीं लिखत ।

[2]

- 14) मेधा

- 15) सुमन्त्रः

SECTION - D

- * परिचयात्मिकां टिप्पणीं लिखत । [2]
- 16) महाभारतम्
अथवा
कुमारसम्भवम्
- 17) हितोपदेशः [2]
अथवा
शिशुपालवधम्
- 18) Write the eight names of Ayurveda's branches. [2]
- * सूचनानुसारं कुरुत।
- 19) Explain : इक्षुरसन्यायः । [2]
- 20) Explain figure of speech 'श्लेष' with example. [2]
- 21) Explain the metre 'शार्दूलविक्रीडितम्' with example. [2]

